

Rozsah textu - **Ex 3. - Ex 12. (2. Moj. 3. – 12.)**

Úvod

Nie som žiadny odborník na históriu a Egypt. Naopak, bol som inšpirovaný dvojicou kazateľov, ktorí sa venovali výkladu Exodu (vyvedenia Izraela z Egypta). Bol som však tak šokovaný, tým, čo som sa dozvedel, že by som sa chcel podeliť o tom aj s vami. Verím, že Duch Svätý bude pracovať na našich srdciach a zmení nás.

Počas dnešnej kázne, nebudem čítať veľa textov, keďže tento príbeh poznáme dosť podrobne, ale chcem zo začiatku venovať príbehu, ktorý sa nám stále javí ako postranný, ale verím, že na záver, si uvedomíme, že príbeh Egypta, je ten hlavný príbeh Exodu...

Fakty na úvod:

Hospodin zaslúbil vyslobodenie v **Ex. 6,6-8**: ⁶ Preto povedz Izraelitom: „Ja som Hospodin. Ja vás vyvediem spod egyptského jarma, vyslobodím vás z otroctva a vykúpim vás vystretým ramenom a tvrdými trestami. ⁷ Prijmem vás za svoj ľud a budem vaším Bohom. Poznáte, že ja som Hospodin, váš Boh, ktorý vás vyvedie prisahal, že ju dám Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi. Vám ju dám do vlastníctva. Ja som Hospodin.

Izraeliti sú už asi 430 rokov v Egypte a väčšinu času sú otrokmi. Napriek tomu, že sú otroci, bývajú v najlepšom kraji Góšen už od čias Jozefa. Izrael sa veľmi rozmáha počtom, napriek utláčaniu Egyptanmi. Boh poslať Mojžiša k faraónovi späť do Egypta, aby prepustil Izraelitov. Počet všetkých Izraelitov sa odhaduje na 2 milióny (600 000 mužov). Faraón sa považuje za boha a keď Mojžiš s Áronom za ním príde, aby prepustil Izraelcov na Hospodinov príkaz. Faraón prehlasuje, že Hospodina nepozná. Faraón dokonca trestá Izraelcov, lebo sú vraj 'drzí' a 'leniví', a to tak, že Izraelci si musia zháňať slamu na tehly sami, ale musia dodržať denne množstvá dodaných tehál...

Boh však uistuje Mojžiša, že má s Izraelcami plán a tiež, že sa nechá poznať Egyptanom: faraónovi, ale aj ľudu...

Toto sú rany zoslané na Egypt:

Prvou ranou bola zmena vody na krv. Egyptskí veštcovia však vedeli zopakovať túto pohromu. Počas tejto pohromy všetky ryby v Níle zomreli a Níl zapáchal. Prečo Níl? Níl bol a je životodarnou riekou Egypta. Bez Nílu je Egypt len púšťou. Pri Níle bola úrodná pôda. Voda z Nílu slúžila tiež aj na pitie a kúpanie. Prečo práve krv? Po generácie boli do Nílu na príkaz faraóna hadzaní Izraelskí chlapci. Krv Izraelitov bola na egyptských rukách. Krv taktiež symbolizuje v Biblii život a tiež symbolizuje zodpovednosť - jeden, voči druhému (Kain a Ábel - Ábelova krv volala zo zeme k Bohu). Boh Khnum bol pre Egyptanov strážcom Nílu, boh Hapi bol duch Nílu v podobe krokodíla a vďaka bohu podsvätia Osirisovi Egyptania verili, že Níl má životodarnú silu. Boh Izraelitov, Hospodin, však zmenou vody na krv ukázal, že má vládu nad týmito Egyptskými božstvami. Tu začína súd nad Egyptskými bohmi a Egyptania s faraónom začínajú túto realitu vnímať na vlastnej koži. Faraónovo srdce je však stále zatvrdené.

Druhou ranou sú žaby. Žaby boli všade a pokryli zem. Žaby boli pre Egyptanov posvätné a taktiež Egyptania uctievali boha Tveret - boha plodnosti a materstva. Ak nám to začína znieť ako vojna božstiev, nenechajme sa zmiasť.

Hospodin už na začiatku vyhlásil, že bude súdiť Egypt a nie, že ide bojovať proti panteónu egyptských bohov (niektoré zdroje uvádzajú až 2000 bohov). Boh sa tu prezentuje, ako živý a skutočný Boh, oproti ľudským vymysleným bôžikom a idolom - vtákom, zvieratám, krokodílom... Izraeliti v Egypte, ako otroci, budujú týmto bohom sochy (niektoré stoja až dodnes a nie sú vôbec malé) a to sa tiež Bohu, ktorý im zasľúbil iný život, nepáči. Na nich čaká už zopár storočí iný kus krajiny. Ak ideme ďalej, zistíme, že Boh týmto súdom demonštruje, že bohovia/bôžikovia vyrobený na obraz kombinácie zvierat'a (hlava) a človeka (telo), je modloslužba. Zvieratá a ľudia sú svorený Bohom a svorenie má oslavovať Boha. Ak sa začne namiesto toho, oslavovať stvorenie, čiže zvieratá a ľudia, to je tak isto modloslužba. Oslava patrí len Bohu! A tak ako žaby pokryli celú zem, tak môžu náš život pokryť peniaze, pôžitok, múdrosť, alkohol. Ale to, čo uctievaš, Ťa môže zničiť. Na otázku, kedy má Boh žaby odstrániť, faraón hovorí: zajtra. Hovoríš aj ty Bohu, že ten a ten hriech opustíš 'zajtra'? V **Ex. 8, 10-11** sa píše ¹⁰ Pozhľadali ich (žaby) na veľké hromady a zápach z nich naplnil krajinu. ¹¹ Keď faraón videl, že nastala úľava, zatvrdil si srdce a neposlúchol ich, ako to predpovedal Hospodin.

Ďalšou ranou boli komáre. V biblii čítame: „Vystri palicu, udri do prachu na zemi a v celom Egypte budú z neho komáre.“ Keďže prach je zem, tak sa dostávame ku súdu ďalšieho egyptského boha - Geb boh zeme. Egyptskí veštcí a mágovia sa snažili aj túto ráno zopakovať, ale nemohli a vyhlásili: “To je Boží prst!”. Od tohto okamihu už veštcí a mágovia neopakujú zázraky/rany. Oni sami spoznávajú, že majú dočinenia s niekým omnoho väčším - Hospodinom. Toto je prvá maličká skupinka egyptčanov, ktorí spoznali Hospodina ako živého Boha. A je to presne tak, ako to Boh vyhlásil úplne na začiatku, že sa dá spoznať. Srdce faraóna však ostáva zatvrdené.

Štvrtou ranou sú bodavé muchy. V pôvodine to znamená každý druh lietajúceho hmyzu. Tento hmyz zahŕňa aj Scarabeov. V egyptskej mytológii je spojený scarabeus s bohom Ra (iný preklad: Re) - Boh slnka. Egyptčania sa modlia k Ra, aby ich ochránil, či zbavil tohto hmyzu. Neschopnosť Ra ochrániť ľudí bolo pre nich silná skúsenosť, hoci nie pozitívna. Na druhej strane, Hospodin sa ukazuje ako živý, lebo v krajine Góšen ochránil Izraelitov a robí rozdiel medzi Božím ľudom a faraónovým. Faraón zjednáva, aby Izraeliti nešli na tri dni cesty, ale púšťa ich obetovať Hospodinovi. Keďže zjednávanie nevyšlo, faraón si zase zatvrdzuje srdce. Zjednáva s tebou aj satan? Hovorí ti: ostaň vo svete, nechod' ďaleko od starého spôsobu života a neoddeluj sa, nebuď svätý a tak Boha oslavuj...

Ďalšou ranou bol mor dobytká. Postihol kone, osly, tavy, byky i ovce. Boh Apis reprezentuje posvätného býka. Taktiež býk predstavuje živú podobu boha Ptah. Bohyňa Hathor mala podobu kravy, prípadne podobu hlavy kravy s ľudským telom. Na jednej strane vidíme ako egyptčania zotročujú Boží ľud a na druhej, ako oslavujú dobytok. Modloslužba nastáva vtedy, keď si zameníme priority. Napríklad Boha za peniaze a pod. Boh robí súd aj nad bohmi dobytká. Boh robí rozdiel medzi dobytkom egyptčanov a Izraelitov, ktorým nezomrie nič. Srdce faraóna však stále zostáva zatvrdené.

Nasledujem rana v podobe vredou. Mojžiš rozhodí pred faraónom sadze z pece a egyptčanom sa vyhodí pľuzgierovité vredy na tele. Viacero zdrojov sa zhoduje, že táto rana je proti bohu s menom: Tyfón. Tomuto bohu Egyptčania prinášali ľudské spalované obete. Preto pravdepodoben Mojžiš použil sadze, resp.

Popol. Tu prvý krát Boh zatvrdzuje faraónovo srdce. Faraón si vyčerpал možnosti prepustiť ľud. Kvôli svojej tvrdohlavosti, teda zatvrdenosti srdca, si faraón 'vypije svoj kalich' až do dna.

Siedmou ranou je krupobitie. Hospodin touto ranou ukazuje svoju moc nad celý stvorením. **Ex 9,14:** ¹⁴ lebo teraz zošlem na teba, na tvojich služobníkov i na tvoj ľud všetky pohromy, aby si poznal, že na celej zemi niet nikoho, ako som ja. Keďže žijeme na tejto zemi, Boh o nás vie a má s nami zámer. Faraónov život a život egyptanov a ich zvierat je konfrontovaný s tým, či veria, alebo stále neveria Bohu. Či už spoznali Hospodina ako Boha, alebo nie. Boh dáva šancu egyptanovi sa skryť a skryť aj svoje stáda. Nepíše sa presne, koľko ľudí sa skrylo so svojimi zvieratami a koľko nie. Ale našli sa takí, ktorí sa ukryli a našli sa aj takí, ktorí sa neukryli. Opäť je posun viditeľný. Už to nie sú len veštcovia a mágovia, ktorí spoznali Hospodinov prst pri tretej rane, ale už aj egyptania samotní nejdú hlavou proti múru a chránia si svoje rodiny a majetky. To, čo Boh vyhlásil pred týmito udalosťami sa začína plniť a egyptania začínajú spoznávať skutočne živého Boha. Boh znova robí rozdiel medzi Egyptom a Góšenom - Izraelci boli znova ušetrení pred touto ranou.

Osmou ranou sú kobyľky. Východný vietor fúkal celý deň a noc a priniesol kobyľky do Egypta. Kobyľky požierajú všetko, ale že úplne všetko, čo ostalo zelené. Tak isto ako hriech požiera všetko pekné a správne (priateľstvo, rodinu, prácu,...). Hriech sa rozšíri a pokryje celú "krajinu" nášho života. Kobyľky dorazili Egypt úplne - zožrali všetko, čo nebolo zničené ľadovcom a ožrali všetko zelené. Dnes by sme to považovali za katastrofu a museli by sme všetko importovať. V tej dobe nebola taká infraštruktúra. Určite museli dovážať niektoré potraviny, aby nezomreli, ale na export mohli rovno zabudnúť. Hrubý domáci produkt Egyptu zo záhrad a z polí, bol po kobyľkách nula. Faraón si po tejto rane uvedomuje, že zhrešil (**Ex 10, 16-17:** ¹⁶ Faraón náhle povolal Mojžiša a Árona a povedal: „Zhrešil som proti Hospodinovi, vášmu Bohu, i proti vám. ¹⁷ Prosím, zbav ma ešte tentoraz hriechu. Modlite sa k Hospodinovi, svojmu Bohu, aby odvrátil odo mňa túto smrť!“). Faraón však len rečami upokojuje Mojžiša a Árona, aby prosili Boha, aby kobyľky odišli. Vo svojom vnútri s hriechom faraón nerobí nič. Táto rana je určená tiež Izraelitom, aby poznali Hospodina ako skutočného Boha. Ako nás učí biblia: počiatok múdrosti je bázeň pred Hospodinom. Boh prikazuje Izraelcom, aby o týchto ranách učili svoje deti a vnúčatá. Tieto rany sa už nebudú opakovať, ale je potrebné na nich pamätať a pripomínať ich.

Predposlednou ranou je tma. Nastala tma, ktorá sa dala cítiť a nahmatať. Trvala tri dni, čo je symbolom pretrvávajúceho hriechu. V tme nevidíme okolo seba a hriech ľudí taktiež oddeľuje od iných ľudí a ľudia zostávajú v samote. V **Ex 10, 23a** sa píše: ²³ Ľudia sa navzájom nevideli; tri dni sa nikto neodvážil pohnúť z miesta. Hriech, ktorý oddeľuje je napríklad chamtivosť. Pre chamtivých ľudí sú iní ľudia len nástroje na zneužitie. Ďalším takýmto hriechom je žiadostivosť. Pre žiadostivých ľudí sú ľudia len nástroje na hranie. Po čase už ľudia v hriechu nevidia svojich druhov. Sú sami, oddelení hriechom. Hriech sa tiež lepšie a ľahšie praktizuje po tme. Biblia na inom mieste píše: Ježiš je Svetlo. Keď sa necháš očistiť, znova uvidíš ľudí okolo seba. Izraeliti taktiež mali svetlo počas týchto troch dní. Nepíše sa síce o tom, ale mohol to byť Ježiš? Možno. Máme ako kresťania taktiež Svetlo vo svojich domácnostiach a vidíme ďalších ľudí okolo nás?

Poslednou ranou bola smrť prvorodených. Prvých 9 rán boli varovania, ale desiata rana je cena za hriech proti Hospodinovi. Ako vieme, odplata za hriech je smrť. Po stáročiach otrockej práce a mordovania Izraela sa Hospodin stavia za svoj ľud a vykonáva spravodlivý súd na Egyptom. Každý prvorodený v Egypte zomiera. Bohatý, či chudobný. Prvorodený syn v tom čase znamená dedičstvo. Faraónov syn mal byť následníkom. Bol ako mladý boh, po jeho otcovi, keďže faraón sám seba nechal považovať za boha. Toto je čas, kedy celý Egypt s faraónom poznávajú, že Hospodin je živý Boh a naplňuje svoje zasľúbenie vyslobodenia svojho ľudu z Egypta. Ak sa nám tu vynára obraz, že Egyptania su tí zlí a Izraeliti sú tí dobrí, tak by som chcel tento obraz aplikovať na tento svet a nás kresťanov. Boh nezachránil Izraelitov, lebo boli tí 'dobrí', však si odnášajú so sebou Egyptských bôžikov. Boh taktiež nezachraňuje kresťanov, lebo my sme tí 'dobrí'. Tiež si nesieme našimi životmi veci, ktoré sa Bohu nepáčia. Boh nás, podobne ako Izraelitov, zachraňuje pre svoje meno. Ani Izrael v Egypte, ani my kresťania, na svojom vyslobodení nemáme žiadnu zásluhu. Ešte príde jeden súd, keď Boh bude súdiť tento svet pri druhom príchode Pána Ježiša Krista. Si pripravený? Boží prvorodený syn Ježiš, zomrel tiež, ale v náš prospech, aby my sme mali život! Haleluja!

Na záver by som sa ťa chcel opýtať aké modly si nesieš ty svojím životom. Moje modly boli počítačové hry, televízia, mobil, facebook. Čím viac žijem život, tak stále má postretnú nové modly a satan sa ma snaží odpútať od Boha, od Biblie, od modlitby, od spoločenstva, od rozjímania na Božími vecami. Tento boj som ešte nevyhral, ale bojujem za Ježišovým ochranným štítom každý deň. Aké sú Tvoje modly dnes? Čo opustíš dnes? Máš tvrdé srdce ako faraón? Boh je pripravený Ti pomôcť bojovať proti bohom a modlám Tvojho života. Si ochotný mu to dovoliť? Alebo ho nechceš spoznať? Rozmýšľaj, čo Ťa oddiaľuje od Boha a pros Boha, aby Ti pomohol opustiť to, aby si nemusel byť na večnosti zatratený. V piesni Víc zbožnosti, Pane sa v prvom verši spieva "... víc žalu nad hříchem, bych k svatosti spěl." V druhom verši: "..., té plnosti Ducha, víc lidem bych žil." a v treťom verši: "... víc vroucnosti, světla, když napomínám. "

Na záver sa rozlúčim veršom zo **Zj 22,11**: Kto robí nepravosť, nech len robí nepravosť ešte; a kto špiní, nech špiní ešte; a spravodlivý nech činí spravodlivosť ešte, a svätý nech sa posväťí ešte.